

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 014139 21 Kž 3
Sarajevo, 22.06.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudije Slavka Marića kao predsjednika vijeća, Emira Neradina i Dragana Čorlije kao članova vijeća, uz učešće Mevlide Šeta kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih E. R., I. R., M. R., A. R. i D. H., zbog krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama branitelja optuženih E. R., I. R., M. R. i A. R., kao i žalbi tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona, izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 014139 19 K 2 od 22.07.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.06.2019. godine u prisustvu zamjenika Glavnog federalnog tužitelja Tihomira Jurke, optuženih E. R., I. R., M. R., A. R. i D. H., kao i njihovih branitelja Emina Halilčevića, Bakira Pašića, Zinaide Konjić-Kabil, Ismeta Beganovića i Damira Alića – advokata iz Tuzle, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženog E. R., a povodom te žalbe, po službenoj dužnosti i u odnosu na optužene I. R., M. Ribića, A. R. i D. H., na osnovu člana 324. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, ukida se presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 014139 19 K 2 od 22.07.2020. godine i određuje održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 014139 19 K 2 od 22.07.2020. godine optuženi E. R., I. R., M. R., A. R. i D. H. su oglašeni krivim da su radnjama opisanim u izreci počinili krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), pa je optuženi E.R. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 3 (tri) mjeseca, a optuženi I. R., M. R., A. R. i D. H. osuđeni na kazne zatvora u trajanju od po 1 (jedne) godine, pri čemu je na osnovu člana 57. stav 1. KZ FBiH svim optuženim u izrečene kazne uračunato vrijeme koje su proveli u pritvoru od 22.07. do 26.08.2015. godine. Istom presudom su optuženi, na osnovu člana 202. stav 1. u vezi sa članom 200. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), obavezani da naknade troškove krivičnog postupka o čijoj visini će sud donijeti posebno rješenje kada se pribave potrebni podaci. Oštećeni E. B. i A.G. su na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH upućeni da imovinskopravni zahtjev ostvaruju u parničnom postupku.

Protiv ove presude žalbe su izjavili branitelji optuženih E. R., I. R., M. R. i A. R., kao i kantonalni tužitelj iz Tuzle (kantonalni tužitelj). Branitelji optuženih E. R. i A. R. su žalbe izjavili zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede Krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, a branitelj optuženog E. R. i zbog odluke o troškovima postupka. Žalba branitelja optuženog I. R. je izjavljena zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, dok je žalba branitelja optuženog M. R. izjavljena zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Kantonalni tužitelj je žalbu izjavio zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji.

Branitelj optuženog E. R. je u žalbi predložio da ovaj sud uvažavajući njegovu žalbu preinači pobijanu presudu tako što će optuženog E. R. osloboditi od optužbe da je počinio predmetno krivično djelo, alternativno da uvaži žalbu, prvostepenu presudu ukine i odredi održavanje pretresa pred drugostepenim sudom ili da preinači pobijanu presudu u pogledu odluke o kazni i troškovima krivičnog postupka tako što će mu izreći kaznu zatvora u kraćem vremenskom trajanju od izrečene i osloboditi ga dužnosti naknade troškova postupka.

Branitelj optuženog I. R. je predložio da ovaj sud preinači prvostepenu presudu i optuženog oslobodi od optužbe za predmetno krivično djelo, ili pak da pobijanu presudu ukine i premet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, a u slučaju da ipak utvrdi da je njegov branjenik počinio krivično djelo za koje je optužen – da mu izrekne „blažu krivičnopravnu sankciju od izrečene“.

Braniteljica optuženog M. R. je u svojoj žalbi predložila da ovaj sud pobijanu presudu ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, dok je branitelj optuženog A. R. predložio da ovaj sud žalbu uvaži, ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da ukine prvostepenu presudu i odredi održavanje pretresa pred vijećem apelacionog odjeljenja.

Kantonalni tužitelj je predložio da ovaj sud uvaži njegovu žalbu i pobijanu presudu preinači u odluci o kazni tako što će svim optuženim izreći kazne zatvora u dužem trajanju od izrečenih u prvostepenoj presudi.

Odgovore na žalbu kantalnog tužitelja su dostavili branitelji optuženih E. R., I. R., M. R., A. R. i D. H., u kojima su osporili navode iz žalbe kantalnog tužitelja i predložili da se ista odbije kao neosnovana.

Zamjenik Glavnog federalnog tužitelja je podneskom broj T03 0 KTŽ 0051073 21 4 od 02.03.2021. godine predložio da se žalba kantalnog tužitelja uvaži i pobijana presuda preinači u pogledu odluke o kazni na način da se optuženima izreknu kazne zatvora u dužem vremenskom trajanju od izrečenih, a da se žalbe branitelja optuženih E. R., I. R., M. R. i A. R. odbiju kao neutemeljene.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana u smislu člana 319. ZKP FBiH, zamjenik Glavnog federalnog tužitelja je izjavio da ostaje kod izjašnjenja i prijedloga iz pomenutog podneska. Branitelji optuženih E. R., I. R., M. R. i A. R. su ostali kod navoda i prijedloga iz svojih žalbi i odgovora na žalbe, a branitelj optuženog D. H. je ostao kod navoda i prijedloga iz odgovara na žalbu, dok su se optuženi E. R., I. R., M. R., A. R. i D. H. pridružili izlaganju svojih branitelja.

Ovaj sud je pobijanu presudu ispitao u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH, pa je nakon toga odlučio kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Osporavajući pobijanu presudu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, branitelj optuženog E. R. u žalbi navodi da u činjeničnom opisu krivičnog djela za koje je njegov branjenik oglašen krivim stoji da su optuženi krivično djelo učinili „po prethodnom dogovoru“ i „svjesni da djeluju u sastavu grupe ljudi“, a da obrazloženje pobijane presude ne daje nikakve razloge u vezi sa ovim odlučnim činjenicama, na koji način je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovaj žalbeni prigovor je djelimično osnovan.

Prije svega ovaj sud nalazi da nije tačan žalbeni navod da su izrekom pobijane presude optuženi oglašeni krivim da su predmetno krivično djelo učinili „svjesni da djeluju u sastavu grupe ljudi“, jer takva naznaka nije sadržana u izreci pobijane presude, zbog čega je u tom dijelu žalbeni prigovor bez osnova.

Nasuprot tome, tačno je da su izrekom pobijane presude optuženi oglašeni krivim da su predmetno krivično djelo počinili „po prethodnom dogovoru“, a da obrazloženje pobijane presude u tom pravcu ne daje nikakve razloge. S tim u vezi, ovaj sud ističe da postojanje prethodnog dogovora nije nužno za postojanje krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 2. u vezi sa stavom 1. i članom 31. KZ FBiH. Međutim, iz činjenične osnove predmetnog krivičnog djela u konkretnom slučaju proizilazi da dvije odvojene grupe izvršitelja preduzimaju prema različitim oštećenim radnje opisne u izreci nezavisno jedna od druge. Tako optuženi E. R., I. R. i M. R., prema izreci pobijane presude, dolaze do motornog vozila parkiranog na poligonu kod Osnovne škole Dobošnica u kojem se na mjestu vozača nalazio oštećeni E.B., izvlače ga iz vozila, te ga fizički napadaju zadajući mu udarce navedene u izreci i uzimaju novčanik sa novcem u iznosu od 15,00 KM, dok za to vrijeme optuženi A. R. i D. H. (koji su na lice mjesta došli odvojeno od prethodno pomenute grupe optuženih, u vozilu kojim je upravljao M. Č.) prilaze oštećenom A. G. koji se nalazio desetak metara udaljen od vozila oštećenog E. B., zadaju mu udarce na način opisan u izreci, traže pare i oduzimaju mu mobilni telefon. Kod takve postavke optužbe, prethodni dogovor (svih) optuženih je jedina okolnost koja djelatnost ove dvije grupe optuženih objektivno povezuje i iz čega, prema datom činjeničnom opisu krivičnog djela, u daljnjem proizilazi i svijest optuženih o zajedničkom djelovanju („kao saizvršiooci zajedničkim djelovanjem“) kao subjektivnoj dimenziji saizvršiteljstva. S obzirom na navedeno, prethodni dogovor optuženih u konkretnom slučaju ima značaj odlučne činjenice, jer od njegovog postojanja ovisi i postojanje saizvršiteljstva između djelatnosti dvije pomenute grupe optuženih prema dva različita oštećena. Stoga, izostankom razloga u pobijanoj presudi o ovoj odlučnoj činjenici učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz član 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, na što je osnovano ukazano žalbom branitelja optuženog E. R.

Bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH branitelj optuženog E. R. vidi u tome što je prvostepeni sud ocijenio nezakonitim dokazom Zapisnik o vraćanju privremeno oduzetih predmeta PU Lukavac broj ... od ... godine, tj. novčanika oštećenog E. B. Stav je branitelja da je sadržina tog novčanika ključni dokaz za odbranu optuženog E. R. u smislu nepostojanja namjere optuženog za sticanje protivpravne imovinske koristi. Ističući da je

pomenuti Zapisnik sačinjen u skladu sa odredbama člana 88. ZKP FBiH, branitelj ovog optuženog smatra da je nejasno zašto bi se imao smatrati nezakonitim, te ukazuje da je prvostepeni sud, izdvajajući taj dokaz kao nezakonit, počinio prethodno pomenutu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka.

Ni ovaj žalbeni prigovor nije osnovan.

Prema odredbi člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako se presuda zasniva na dokazu na kojem se po odredbama tog zakona ne može zasnivati. Kako iz sadržaja prethodno pomenutog žalbenog prigovora proizilazi da pobijanu presudu sud nije zasnovao na Zapisniku o vraćanju privremeno oduzetih predmeta oštećenom E. B., nego da je taj Zapisnik ocijenio nezakonitim i izdvojio iz spisa, onda iz samog žalbenog prigovora proizilazi da time nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka na koju se u žalbi ukazuje.

Branitelj optuženog I. R. u žalbi ističe da su njegov branjenik i svjedok oštećeni E. B. na glavnom pretresu dali potpuno različite izjave, budući da je njegov branjenik, suprotno iskazu svjedoka oštećenog E. B., tvrdio da on nema nikakve veze sa napadom na tog oštećenog i oduzimanjem njegovog novčanika, te da je, kod takvog stanja stvarni, bitan iskaz optuženog D. H., koji je izjavio da optuženi I. B. nije nikoga napao, ni sa kim imao sukob i da ni od koga nije oduzeo novčanik. Kako prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude nije uopće cijenio iskaz optuženog D. H., odnosno nije naveo da li ga prihvata ili ne prihvata i zašto, branitelj smatra da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka.

Ovaj žalbeni prigovor je ocijenjen neosnovanim.

Iako to ne navodi izričito, prethodno navedenim žalbenim prigovorom branitelj optuženog I. R. suštinski ukazuje na povredu odredbe člana 305. stav 7. ZKP FBiH, odnosno na propust suda da u obrazloženju presude određeno i potpuno iznese koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući pri tome naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza. Međutim, suprotno takvom žalbenom navodu, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud, na temelju ocjene izvedenih dokaza, sasvim određeno utvrdio da je optuženi I. R. učestvovao u fizičkom napadu na oštećenog E. B. (str. 11. prethodni pasus), kao i da je do takvog zaključka došao na osnovu ocjene protivrječnih dokaza – iskaza svjedoka oštećenog E. B. i iskaza tada osumnjičenih I. R. i D. H. Pri tome je prvostepeni sud iskaze ovih osumnjičenih ocijenio nevjerodostojnim (str. 10. drugi pasus), našavši da su isti, kao i iskaz osumnjičenog Ed. R. međusobno protivrječni u vezi okolnosti ranijeg sukoba između oštećenih i M. Č., te da su u suprotnosti sa iskazima svjedoka E. B., A. G. i M. Č. u vezi samog toka događaja, slijedom čega je prvostepeni sud zaključio da su osumnjičeni u svojim iskazima, motivirani izbjegavanjem krivične odgovornosti, o kritičnom događaju govorili netačno, usmjeravajući krivicu na druge učesnike tog događaja, tj. druge optužene. Iz navedenog proizilazi da je prvostepeni sud, suprotno žalbenim navodima, dao sasvim određene razloge i pri tome cijenio protivrječne dokaze u pogledu učešća optuženog I. R. u napadu na oštećenog E. B., pa slijedi da je žalbeni prigovor izjavljen u navedenom pravcu bez osnova.

Osporavajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, braniteljica optuženog M. R. u žalbi navodi da je prvostepeni sud

postupio suprotno odredbama člana 296. stav 1. i člana 305. stav 7. ZKP FBiH jer su u pobijanoj presudi izostali razlozi o upotrebi noža kritične prilike, budući da samo oštećeni spomnje nož, a vještak medicinske struke izmijenim nalazom dozvoljava da je rana kod oštećenog mogla biti nanesena nožem ili nečim sličnim, dok niko od optuženih u njihovim iskazima ne pominje nož, niti je bilo kakav nož pronađen kod optuženih.

I ovaj žalbeni prigovor je bez osnova.

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je oštećeni E. B. u svom iskazu u svojstvu svjedoka sasvim određeno izjavio (str. 5. posljednji pasus) da ga je optuženi M. R. tokom napada ubo nožem u predio lijeve nadlaktice, gdje i sada ima ožiljak, da je vještak dr. Asmir Hrustić izjavio da je razderno-nagnječna rana na lijevoj nadlaktici oštećenog E. B. nastala jednokratnim djelovanjem oštine, pri čemu kao pogodno sredstvo navodi nož ili slično. Prihvatajući vjerodostojnim nalaz i mišljenje vještaka dr. Amira Hrustića (str. 7. posljednji pasus), kao i iskaz svjedoka oštećenog E. B., uključujući i njegovu tvrdnju da mu je optuženi M. R. nožem zadao udarac u predio lijeve nadlaktice (što je u saglasnosti sa nalazom i mišljenjem vještaka o zadobivenoj povredi oštećenog E. B. u predjelu lijeve nadlaktice i načinu nastanka iste), prvostepeni sud je, po ocjeni ovog suda, savijesno ocijenio relevantne dokaze i dao sasvim jasne i određene razloge kojima se rukovodio pri utvrđivanju ove odlučne činjenice. Stoga, suprotan žalbeni prigovor je ocijenjen neosnovanim.

Branitelj optuženog A. R., osporavajući pobijanu presudu zbog bitnih povreda odredba krivičnog postupka, u svojoj žalbi navodi da su nezakoniti zapisnici o prepoznavanju optuženih od strane oštećenih E. B. i A. G., koji su sačinjeni od strane pripadnika Policijske uprave Lukavac, a na kojima je prvostepeni sud temeljio činjenična utvrđenja, i to zbog činjenice da branitelji optuženih nisu učestvovali u pomenutim radnjama i zbog toga što u zapisnicima o prepoznavanju nema opisa osoba čije prepoznavanje svjedoci vrše ili ako ima, takav opis im je „poturen“, a svjedoci su se samo potpisali. Branitelj ovog optuženog je također naveo da su odbrane optuženih tokom postupka prigovorile zakonitosti ovih zapisnika o prepoznavanju, ali da pobijana presuda ne sadrži odgovor na ovakve prigovore.

Ovi žalbeni prigovori su ocijenjeni neosnovanim.

Iako to branitelj u žalbi ne precizira, iz sadržaja njegovih prigovora proizilazi da pobijanu presudu osporava zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) i člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Kada su u pitanju žalbeni navodi kojima se osporava zakonitost zapisnika o prepoznavanju optuženih, ovaj sud podsjeća da odredba člana 99. stav 3. ZKP FBiH, kojom je propisan način provođenja ove radnje dokazivanja (prepoznavanje osoba ili predmeta), ne propisuje obavezu organa koji tu radnju provodi da o njoj obavijesti ili da na provođenje te radnje pozove branitelja, niti je takva obaveza propisana nekom drugom odredbom procesnog zakona. Stoga okolnost da branitelji optuženih nisu prisustvovali konkretnoj radnji dokazivanja, na što je ukazano u žalbi branitelja optuženog, u situaciji kada ZKP FBiH ne propisuje njihovo obavezno prisustvo, nema za posljedicu nezakonitost same radnje dokazivanja, a time ni zapisnika o prepoznavanju sačinjenog o provedenju te radnje. Nadalje, uvidom u osporene zapisnike o prepoznavanju utvrđeno je da isti sadrže opise osoba čije se prepoznavanje vrši, dok tvrdnja branitelja da su takvi opisi „potureni“ svjedocima (u žalbi se čak ne navodi ni ko je izvršio to „poturanje“) nisu potkrijepljeni niti jednim dokazom, niti je obrazloženo na temelju

čega branitelj izvodi takav zaključak, zbog čega takvi žalbeni navodi nisu mogli biti prihvaćeni. Slijedom navedenog, ovaj sud je našao da pobijana presuda nije zahvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH na koju je žalba ukazivala.

S druge strane, vezano za tvrdnju branitelja ovog optuženog da su odbrane optuženih tokom glavnog pretresa prigovorile zakonitosti zapisnika o prepoznavanju optuženih koji su izvedeni kao dokaz, a da prvostepeni sud nije odgovorio na takve prigovore, ovaj sud nalazi da takva tvrdnja nema uporište u predmetnom spisu. Naime, uvidom u spis je utvrđeno da su zapisnici o prepoznavanju sačinjeni od strane Policijske uprave Lukavac izvedeni kao dokazi optužbe na glavnom pretresu dana 06.04.2018. godine, ali da na tom ročištu branitelji nisu prigovarali izvedenim dokazima. Isto tako, na narednom glavnom pretresu dana 09.04.2018. godine branitelji optuženih nisu tokom dokaznog postupka, niti u završnim riječima, kao ni u ponovljenom postupku iznijeli prigovor zakonitosti u odnosu na pomenute zapisnike o prepoznavanju, zbog čega se ne može prihvatiti prigovor branitelja optuženog Anela Ribića da se prvostepeni sud nije odredio spram prigovora odbrane, s obzirom da takvi prigovori nisu ni stavljani tokom postupka. Dakle, na način kako to žalba ukazuje, nije učinjena ni bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Imajući u vidu prethodno navedeno, tj. da je našao djelimično osnovanim žalbeni prigovor branitelja optuženog E. R. da je pobijana presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba krivičnog postupka, ovaj sud je djelimično uvažio žalbu tog branitelja. Kako branitelji optuženih I. R., M. R. i A. R. u svojim žalbama nisu naveli razlog zbog kojeg je djelimično uvažena žalba branitelja optuženog E. R., dok optužni D. H. i njegov branitelj nisu nikako podnosili žalbu, primjenjujući odredbu člana 324. ZKP FBiH, koja propisuje da će drugostepeni sud, ako povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženog od koristi i za kojeg od saoptuženih koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupiti po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji, ovaj sud je postupio i u odnosu na optužene E. R., M. R., A. R. i D. H. kao da takve žalbe postoje, pa je na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka ukinuo prvostepenu presudu i u skladu sa odredbom člana 325. stav 2. ZKP FBiH odredio održavanje pretresa pred ovim kao drugostepenim sudom.

Pošto je prvostepena presuda ukinuta zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, ovaj sud nije bio u prilici da ispituje osnovanost žalbenih navoda branitelja optuženih i kantonalnog tužitelja kojima je prvostepena presuda osporena zbog žalbenih osnova nižeg žalbenog reda.

Ovaj sud će na pretresu otkloniti učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju je ukazano ovim rješenjem, preuzeće ranije izvedene dokaze, a po potrebi, izvesti i nove, pa će nakon brižljive i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza, donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednik vijeća
Slavko Marić,s.r.